

ACTUALITEIT IN HET KORT

ACTUALITÉ EN BREF

1. ALGEMEEN HANDELSRECHT/DROIT COMMERCIAL GÉNÉRAL

*Olivier Vanden Berghe*¹

Wetgeving/Législation

Avis 2014/14 et 2014/15 de la Commission d'arbitrage prévue à l'article X.34 du Code de droit économique

INTERMÉDIAIRES COMMERCIAUX

Information précontractuelle

HANDELSTUSSENPERSONEN

Precontractuele informatie

Dans deux avis du 12 septembre 2014 la Commission d'arbitrage s'est prononcée sur le champ d'application des règles sur l'information précontractuelle dans le cadre d'un d'accord de partenariat commercial.

L'accord de partenariat commercial (dont la définition a été amputée des conditions de « rémunération » et d'agir « en son propre nom et pour son propre compte » depuis le Code de droit économique) est à présent défini comme « un accord conclu entre plusieurs personnes, par lequel une de ces personnes octroie à l'autre le droit d'utiliser lors de la vente de produits ou la fourniture de services, une formule commerciale sous une ou plusieurs des formes suivantes: une enseigne commune; un nom commercial commun; un transfert de savoir-faire; une assistance commerciale ou technique. »

Dans son avis 2014/14 la Commission d'arbitrage apporte une précision quant au critère désormais déterminant de « formule commerciale » en indiquant que « la loi ne définit pas la notion de formule commerciale ». La Commission est d'avis que la formule commerciale suppose l'utilisation d'un concept d'exploitation commerciale « selon une série de normes d'exploitation commerciale ». Elle semble ainsi nuancer une lecture littérale de la loi selon laquelle la présence d'une des formes énumérées dans la loi suffirait nécessairement à l'existence d'une formule commerciale et donc à l'obligation d'information précontractuelle. Même si l'avis laisse encore une certaine marge d'interprétation, l'on pourrait en déduire que la présence d'une des formes énumérées ne donne lieu à l'application de la loi que si elle est en même temps constitutive d'une formule commerciale.

¹ Advocaat te Brussel.

Dans ce même avis, la Commission précise d'ailleurs ce qu'il faut comprendre sous chacune des formes énumérées: l'enseigne commune (« le signe distinctif qu'une entreprise commerciale appose sur ses bâtiments ou sur le lieu d'exploitation » qui doit être commun aux parties); le nom commercial commun, le savoir-faire (où elle renvoie à la définition dans le Code de déontologie européen de la franchise) et l'assistance commerciale ou technique (qui doit présenter un caractère d'intensité et de continuité).

Dans son avis 2014/15, la Commission d'arbitrage pose la question de l'application de la loi aux contrats de brasserie, mais sans la trancher de façon générale. La loi s'appliquera si le contrat entre dans la notion de « formule commerciale ». La Commission estime en revanche que le seul fait d'un prêt d'argent et d'un prêt gratuit de matériel ne constitue pas, en règle générale, une assistance technique ou commerciale au sens des dispositions du Code de droit économique relatives à l'information précontractuelle.

Rechtspraak/Jurisprudence

Grondwettelijk Hof 6 november 2014

Zaak: 164/2014

VERJARING (BURGERLIJK RECHT)

Duur – Algemeen – Derdenbeding

PRESCRIPTION (DROIT CIVIL)

Durée – Généralités – Stipulation pour autrui

Krachtens artikel 2262bis, § 1 BW begint de (vijfjarige) verjaringstermijn voor rechtsvorderingen tot vergoeding van schade op basis van buitencontractuele aansprakelijkheid vanaf de dag volgend op die waarop de eiser kennis heeft gekregen van de schade (of de verzwaring ervan) en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke personen.

De vordering van de begunstigde van een derdenbeding is geen vordering gesteund op buitencontractuele aansprakelijkheid en valt dus onder de algemene (tienjarige) verjaringstermijn voor persoonlijke vorderingen, die begint te lopen vanaf het ontstaan van de vordering, ongeacht of men kennis heeft van deze vordering.

Terwijl een contracterende partij in de regel kennis heeft van haar vorderingsrecht op de dag waarop het ontstaat, is dit niet noodzakelijk het geval voor de begunstigde van een derdenbeding, die geen partij is bij de overeenkomst

die het derdenbeding bevat, en die pas kennis zal krijgen van zijn vorderingsrecht indien de belover of de bedinger hem hiervan op de hoogte brengt. Bijgevolg is het mogelijk dat het recht dat voortvloeit uit een derdenbeding, verjaart vooraleer de begunstigde van het bestaan ervan op de hoogte zou kunnen zijn.

Hoewel het legitiem is om zo veel mogelijk in geharmoniseerde regels te voorzien voor de verjaring van alle types van persoonlijke rechtsvorderingen, vermag een dergelijke doelstelling niet als gevolg te hebben dat voor een bepaald type van persoonlijke rechtsvorderingen de opeising onmogelijk kan worden gemaakt.

Het Grondwettelijk Hof oordeelt daarom dat artikel 2262bis, § 1, eerste lid BW de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre het als gevolg kan hebben dat de verjaringstermijn voor rechtsvorderingen uit derdenbedingen verstrijkt vooraleer de begunstigde van het derdenbeding kennis ervan heeft of redelijkerwijze kennis ervan dient te hebben.

Grondwettelijk Hof 9 oktober 2014

Zaak: 142/2014

HANDELS- EN ECONOMISCH RECHT – ALGEMENE
BEGINSELEN

Vrijheid van handel – Wekelijkse sluitingsdag
DROIT COMMERCIAL ET ÉCONOMIQUE – PRINCIPES
GÉNÉRAUX

Liberté du commerce – Jour de fermeture hebdomadaire

In een prejudiciële vraag van de voorzitter van de rechtbank van koophandel te Antwerpen werd het Grondwettelijk Hof ondervraagd over de verenigbaarheid van de verplichting van de wekelijkse sluitingsdag (wet van 10 november 2006), met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen en de vrijheid van handel en nijverheid (nu art. II.3 en II.4 van het Wetboek van economisch recht) doordat de sluitingsdag enkel van toepassing is op de kleinhandel en een grotere beperking meebrengt voor handelaren die via een fysiek verkooppunt, met rechtstreeks contact met de consument, handel drijven.

Het Hof oordeelt dat het criterium van een rechtstreeks contact met de consument, objectief en pertinent is, gelet op het doel van de wetgeving om een evenwicht te bewaren tussen het privéleven van de zelfstandige handelaars en het belang van de consumenten. De afwezigheid van een fysiek verkooppunt geeft de handelaar de mogelijkheid te antwoorden op een indirecte vraag van een consument, door middel van mail, internet, post, enz., op een ogenblik van zijn keuze, waarbij de consument ook begrijpt dat de handelaar niet ononderbroken ter beschikking staat.

Het Hof voegt eraan toe dat de vrijheid van handel en nijverheid niet kan worden opgevat als een absolute vrij-

heid. De wetgever zou pas onredelijk optreden indien hij de vrijheid van handel en nijverheid zou beperken zonder dat daartoe enige noodzaak bestaat of indien die beperking onevenredig zou zijn met het nagestreefde doel.

Ook de uitzonderingen die de wet voorziet voor bepaalde categorieën van handelaren, afhankelijk van hun lokalisatie (luchthavens, treinstations, autosnelwegen, ...) of hoofdactiviteit (kranten, tijdschriften, tabak en rookwaren, telefoonkaarten en producten van de Nationale Loterij, dragers van audiovisuele werken en video-spelen, consumptie-ijs, brandstof voor autovoertuigen, voedingswaren die in de vestigingseenheid worden bereid en er niet worden verbruikt) steunen volgens het Hof op criteria die objectief en pertinent zijn.

Grondwettelijk Hof 9 oktober 2014

Zaak: 143/2014

HANDELS- EN ECONOMISCH RECHT – ALGEMENE
BEGINSELEN

Vrijheid van handel – Sluitingsdagen en -uren
DROIT COMMERCIAL ET ÉCONOMIQUE – PRINCIPES
GÉNÉRAUX

Liberté du commerce – Jours et heures de fermeture

De wet van 11 april 2012 wijzigt de wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening, wat de uitzonderingen betreft. Ingevolge de tekstwijziging mogen tankstations voortaan, zonder beperkingen wat betreft de openingsuren, zowel aan de binnenzijde als aan de buitenzijde van de vestigingseenheid verwijzen naar de verkoop van andere producten als nevenactiviteit, en er reclame voor maken, en is de keuze van die andere producten niet langer beperkt. De uitbaters van nachtwinkels vorderden de vernietiging van de wetswijziging omdat zij bepaalde sluitingsuren en een wekelijkse rustdag in acht nemen, terwijl de tankstations in hun bijbehorende winkels ook andere waren kunnen aanbieden, zonder sluitingsuren en zonder een wekelijkse rustdag. Het Grondwettelijk Hof wijst de vordering af. Het oordeelt dat de wetgever bij het zoeken naar een compromis een keuze heeft gemaakt die niet zonder redelijke verantwoording is.

Hof van beroep Luik 26 juni 2014

Zaak: 2010/RG/1911

KWALITEIT VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

Productaansprakelijkheid en aansprakelijkheid voor diensten

QUALITÉ DES PRODUITS ET SERVICES

Responsabilité du fait des produits et des services

Volgens artikel 12, § 2 van de wet productenaansprakelijkheid verjaart een rechtsvordering steunend op die wet na verloop van 3 jaar, te rekenen van de dag waarop